

Födoämnen och Fördomar.FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf. 741.

Svamp.

Svamp har ej ansetts duga till människoföda. "Då å komat", sade man, allen om korna äto svampar, troddes mjölken bliva seg.

Aldrig har någon gammal berättat, att fattiga tillvaratagit och ätit svampar. Sute ens under nödar, t. ex år 1869 efter förkåret 1868, då det i fattiga hem blev mycket knäppt med födan, och då man kunde äta varjehanda vilda växter, men ej svampar. Kännedom om svamp har varit på ett ringa och är så ännu i de flesta fall. Det är ej många svampar man haft namn på. De giftiga svampar har man nog ej känt till mera flugsvamp, som man använt att döda flugor med.

En del röksvampar har torkats i mogen
tillstånd och det fina pulveret inuti
har brukats som blodstillande medel
vid sårskador. Flera svamppulvårder på
björkstammar tillvaratogs. Ur sådana
svampar skär man ut brynen, som torkas
och användes att stängla pakkkniven
på. Man använde också sådana svampar
till fröske dosor. Man urholkade svampen
och förvarade "fröske" som brukades vid
vid eldslagning i den. Fröske bestod
vanligen av gammalt ruttet trä som
torkats väl och smulats sönder.

Svampens sporfäster brukades också
till fröske.

Uttrycket "svamphuggare" är fullständigt
okänt i bygden.

Häst.

Hästköt har i gamla tider aldrig använts till människoföda. In på 1900-talet har det funnits personer, som rej velat äta hästköt. Ingen ansständig människa fick utföra hästslakt. Det var fattres arbete. Slade man en häst som skulle slaktas eller en själodöd häst, som skinnat skulle tagas av, så kunde man ibland få resa långt vägs för att få tag i en fattare, som ville utföra det föraktade gromålet. Den som förrådade sådan slakt eller hjälpte till därmed blev kallad packare.

Det har berättats om en bondpojke i en grannbygd, att han hjälpte fattarfolket, när hans far en gång skulle ha en häst slaktad. Men man började därför allmänt att avsky honom och kalla honom packare.

"Packar-Masse" måste slå sig i lag med
sina likar Lattarfolket. Han förblev
packare i hela sitt liv och även hans efter-
kommande. På nedseende kunde sådant
arbete vara. Men fram emot slutet av
1800-talet blev det omslag i motviljan
mot hästkött. Upplysningen att sådant
kött var fölligt och rej förnedrande att
befatta sig med kom viest från her-
gårdarna. När man på en hergård en
gång skulle slakta en häst, blev en dräng
på gården befälld att hjälpa till därmed.
Han gjorde det ju motvilligt men måste
jörstis tyda. Men det andra folket där
på gården började därefter kalla honom
packaren. Men då ilsnade gårdsägaren
och beslöt att slakta en annan häst.
Och nu måste varanda en på gården hjälpa

Till därmed, det gick nej att drapa sig undan.
Det fick nu antingen bli slut med det
gamla grädet som rackare, eller så fick
man bli rackare allihop.

Spädkalv.

En spädkalv har anses vara skadligt
att äta. Kalven måste ha kommit till
en viss ålder, innan den slaktades.

Minst en vecka eller helst fjorton dagar
måste den vara. Annars var den som en
"ildring", d. v. s. ett själodöts djur, och att
sådant var "nedsättande" kunde göra en
ledugård "skänd". Ett själodöts djur
brukade man kasta bort på grannens eller
en poans ägar.

Flöns.

Flönsfågel har man nej haft motvilja att
använda till föda. Flöns och lappar slaktades

genom att "nackas". Den kona som inte
vårpte påskäggen "fridde inte hult" sade
man. Kon var fjärdig att kalskuggas.

Fiske.

Många har i j velt äta ä. därför att
den liknat sm. Även korsk har man
haft matvilja för, ty korsken sades
äta lik. Människor som drunknat
har korsken ätit upp.

Alla fördomar och matvilja mot vinn
har nu överunnit. Gamla lidus för-
domar, vidskepelse och överdö har med
1905-kalets ingång undan för undan
försvunnit.